

Kontroverzní podmínka za znásilnění šesti dětí má dohru. „Kupčení“ s pachatelem projde revizí

- CZ24 News | 31. srpna 2023

ČESKO: U znásilnění by nemělo docházet k dohodě o vině a trestu, chtějí změnit někteří poslanci. Reagují tak na případ, kdy muž dostal tříletý trest s podmíněným odkladem na pět let za to, že znásilnil šest malých chlapců. Trest byl tak mírný právě proto, že státní zástupce uzavřel s obhájcem obviněného dohodu o vině a trestu, se kterou souhlasil i soud. Podle odborníků to ale není tak jednoduché. Tvrdí, že dohoda v některých případech pomáhá.

Krajský soud v Brně minulý týden uložil tříletý trest s podmíněným odkladem na pět let čtyřiatřicetiletému muži, který během tří let pohlavně zneužil a znásilnil šest chlapců ve věku od 10 do 14 let.

Státní zástupce s obhájcem obviněného totiž uzavřeli dohodu o vině a trestu, se kterou soud souhlasil. Předseda senátu Roman Kafka mírný trest vysvětlil slovy, že „obviněný dosud žil řádně a tohle bylo excesem“. „Sám se doznal, projevil lítost ve smyslu lidského významu slova, zaslal osobní omluvu,“ uvedl.

Dohoda o vině a trestu se uzavírá mezi státním zástupcem a obviněným. Znamená to, že když obviněný slíbí, že se přizná k trestnému činu, státní zástupce ho na oplátku obviní z méně závažného činu nebo navrhne mírnější trest. Dohodu musí schválit soud.

Rozhodnutí o tak mírném trestu za znásilnění šesti dětí vyvolalo velkou diskuzi. „Začínám být čím dál tím víc přesvědčena, že možnost uzavřít dohodu o vině a trestu u trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti jde vyloženě proti zájmům obětí,“ uvedla na sociální síti X poslankyně STAN a členka podvýboru pro problematiku domácího a sexuálního násilí ve Sněmovně Barbora Urbanová.

„Vidím to už poněkolkáté. Zaměříme se na to,“ slíbila. „Dohoda sice uspíší proces, ale kvůli ní se mnoho věcí, které pro poctivé nahlížení na celý kontext vědět musíme, nedozvíme. Polehčující okolnosti, tedy prohlášení o vině, sice známe, ale nepřijde se na další, které by třeba mohly přitížit,“ dodala pro Novinky.

Podobně to vidí i další poslanci z podvýboru pro problematiku domácího a sexuálního násilí. „Dohodu o vině a trestu v případě znásilnění, stejně jako peněžité tresty za tento typ trestného činu, nepovažuji za vhodné řešení,“ řekla Novinkám Marie Jílková z KDU-ČSL.

„Přijde mi morálně nevhodné, aby v případě znásilnění, tak jak je obecně vnímáno, takové dohody byly sjednány,“ přidal se i poslanec TOP 09 Michal Zuna.

Podle advokáta Jaroslava Ortmana je problém hlavně v tom, že oběť v dohodě nemá žádné slovo. „Dohody o vině a trestu uzavírají státní zástupce a obžalovaný, ale vždycky se ptají poškozeného, jaký k tomu má postoj. Ten se může vyjádřit, jestli souhlasí, nebo nesouhlasí. I když ale oběť řekne, že nesouhlasí, dohoda se uzavřít může. Schvaluje ji soud, který ji sice schválit nemusí, ale v zájmu rychlého řízení ji většinou schválí,“ popsal Novinkám.

Ministr vnitra Vít Rakušan (STAN) Urbanové slíbil, že může počítat s jeho podporou ve snaze změnit v tomto ohledu zákony.

„Dohoda oběť chrání“

Někteří poslanci jsou ale opatrnější. „Na první pohled se zdá, že by bylo lepší, aby se dohoda o vině a trestu v případě znásilnění neuzavírala. Politicky můžu říkat, že nepřipadá v úvahu, ale musíme v tomto směru vést odbornou debatu. Je potřeba si vyslechnout argumenty odborníků,“ řekla Novinkám předsedkyně podvýboru Taťána Malá (ANO).

„Uznávám, že v tomto konkrétním případě se to jeví jako velmi nešťastné a takový rozsudek vzbuzuje obrovskou nedůvěru občanů v justici. Tomu bychom měli předcházet. V tomto směru musíme legislativu přizpůsobit tak, aby se takové excesy prostě neděly. Téma otevřeme na podvýboru a budeme chtít přijmout nějaké změny,“ slíbila.

Ani podle pirátské poslankyně Kláry Kocmanové to není tak jednoznačné. „Pro některé oběti znásilnění může podstoupení celého soudního procesu znamenat opakování traumatické zkušenosti, a proto pro ně může být dohoda o vině a trestu jistým ulehčením. Toto je tedy pro mě téma k diskuzi, kdy bych nerada možnost dohody o vině a trestu shodila v neprospěch některých obětí,“ uvažovala.

Obecně ukládání trestů je podle ní ale nepřiměřené. Mnoho lidí totiž srovnává podmínku za znásilnění šesti chlapců s tím, když senior vypěstoval několik kilo marihuany a měl jít na pět let do vězení. „Na takové rozdíly upozornujeme dlouhodobě,“ uvedla Kocmanová.

Poslankyně Eva Decroix (ODS) si stojí za tím, že dohoda o vině a trestu by měla být i u znásilnění dál možná. „Její parametry ale musí vždy pečlivě zvážit státní zástupce a soudce, a to s ohledem na společenskou nebezpečnost, schopnost pachatele se začlenit do společnosti i povahu trestného činu,“ myslí si.

„Vím, že je to společensky velmi složité téma, ale tím, že zločince zavřeme, nevyřešíme problém. Předně musíme zajistit trest, poté bezpečí společnosti a konečně podniknout opatření, aby se k trestné činnosti pachatel nevrátil. Alternativní tresty toto mohou zajistit někdy zcela odpovídajícím způsobem. I když my všichni hledíme jako na jediné měřítko ‚úspěšnosti‘ trestní represe právě na délku ‚vězení,‘ popsala redakci.

Soudcovská unie: Chyb je málo

Dohodu i v případě znásilnění podporuje i prezident Soudcovské unie Libor Vávra. „Lepší by to bez

ní nebylo, protože dohoda o vině a trestu velmi zrychluje trestní řízení. To znamená, že zkracuje dobu, kdy je tlak na oběť. Tady je jedna kauza, kdy se zdá, že z toho pachatel vyšel lacino. Nevím, jestli je to pravda, nebo ne, ale na druhou stranu spousta dohod o vině a trestu ulehčí obětem trestné činnosti, že nemusí k soudnímu řízení, nemusí se opakovat její výpověď, nemusí se nějak doplňovat a podobně," vysvětlil Novinkám.

„Podle jednoho nebo pěti případů rovnou zavrhnout celý princip, je podle mě velmi nebezpečné. Je to relativně nový institut a myslím, že bude ještě nějakou dobu trvat, než se s ním státní zástupci, advokáti i soudci naučí dokonale zacházet. Ale těch potenciálních chyb je tak málo, že jde spíše o to debatovat, jak se jich vyvarovat, než měnit zákon," apeloval.

Dohodu hájí i ministerstvo spravedlnosti. „Je institutem, který směřuje k racionalizaci trestního řízení, kdy nejsou dokazovány skutečnosti, nad kterými není sporu mezi státním zástupcem i obviněným a které odpovídají spisovému materiálu. Není proto žádný důvod z okruhu trestných činů, u kterých tento procesní institut lze využít, vylučovat jakýkoli trestný čin," řekl Novinkám náměstek resortu Antonín Stanislav.

Ten zároveň upozornil, že pokud není prováděno dokazování, nedochází ani k výsledkům svědků. „Což i pro ně znamená menší zátěž, snížení rizika setkání s pachatelem, rizika neustálého oživování jednání, které na něm bylo spácháno, nedochází tak k prohlubování utrpeného traumatu a snižuje se riziko vzniku sekundární viktimizace," dodal.

Podle advokáta Ortmana si dohoda zaslouží „lepší studii“, aby její případné zrušení nebylo ukvapené. „Ulehčuje práci státnímu orgánu, ale současně trest jde trochu mimo logiku. Takže já jako obhájce jsem rád, že lze uzavřít dohodu o vině a trestu, ale souhlasím, že by se měl udělat nějaký rozbor, že mohou existovat případy, kdy dohoda o vině a trestu asi možná není. Ten proces je vlastně kupčení," upozornil.

[ZDROJ](#)